

Sodobna slovenska poezija

Kristian Koželj

Oglje na papir

sveta barbara

drobna gesta,
komaj zaznavna,
sredi tega opustošenega kraja,
in nedoločljivi zvoki – kot prisluh,
kot ječanje duhov ovdovelih pomladi.
raztelesiti se,
kot je človek raztelesil te sklade skal,
grebsti po tvojih žilah,
se je takrat zdelo dobra ideja.
v tistem trenutku sva bila:
lika iz skoraj groteskne
von trierjeve zgodbe.
tisoč rok se požene
iz teh tal, sten, stropov
in naju potisne globlje skupaj;
in tvoje ime, ki ga tukaj
s pobožno predanostjo
izreka vsak kamen.

potem rez. konec.
menjava scene in luči.
in čaj – enako grenek
kot prah tam spodaj.

knjigi

če bi dva predmeta,
reciva knjigi,
prosto padali v vakuumu,
kjer ni trenja;
dolgo padali –
težko si je zamisliti tak vakuum –
bi se počasi približevali
druga drugi,
se končno dotaknili
in takoj odbili – čisto malo,
se spet dotaknili in odbili;
vsakič manj
in tako skozi naslednjo nepredstavljivost,
dokler vsa kinetična energija
ne bi postala toplota
in bi zgoreli
ali v nekem drugem vakuumu
greli druga drugo.
če bi dva človeka
prosto padala v vakuumu ...

... povej, kaj bereš te dni?

dia de los muertos

leživa
in ti pripoveduješ o dnevu mrtvih,
ki si ga preživela v gvatemali.
kako se tam ljudje zberejo ob grobovih,
prinesejo hrano in pijačo
in vse delijo s predniki in med seboj.
v zrak spustijo ogromne zmaje
iz pisanega papirja.
umrli se naselijo na njih,
morda ležejo in si pripovedujejo zgodbe
kot zdajle midva,
in so vsi časi in vse zgodbe hkrati.
včasih kateri od zmajev
zaječi in se prelomi pod njihovo težo
in živi spodaj zaječijo in zajočejo,
kot bi duše ponovno izgubile
domovanje na tem svetu.
pripoveduješ,
moja koža pa se tanjša,
svetloba jo preseva
in žari v mnogih barvah.
iz telesa se izprede nitka
in se zaplete med tvoje drobne prste.

*

nekdo je moral prvi izreči
bodi svetloba,
nekdo je moral.
in kar koli je bilo pred tem,
je v ušesih tistih, ki so ga slišali,
zažarelo.
kaplje rose so pognale med porami asfalta,
vrane so zaprhutale vse oranžne od jutra,
pes je v odsevu jasne luže spoznal,
da ni človek.
in tista stara roka je s pločnika
švignila kvišku, ujela tvojo in rekla:
rad te imam. kot sina.
nikoli nisem imel sina.
a če bi ga imel,
bi ga imel rad kot tebe.

pomladna

ko temperature ponoči nehajo siliti pod ničlo
in vključijo mestni vodomert z devetimi curki
in trg zasmrdi po bromu, na sečišču dveh cest,
ki mu stari še vedno ljubkovalno rečejo ezl ek,
naročim krostato iz jagod in rabarbare
z žlico kisle smetane in šampanjec
in zaslišim, da je tvoja boljša.
verjetno res, stvari so imele navado
postajati boljše ob zvenu tvojega glasu,
kakor očiščenega vseh,
ki so ti v posteljico poleg imena
položili še frustracije, občasne nevroze,
pogrizenе nohte;
oče, ki je obupno želel sina
in se ga je tisto aprilsko noč napil na smrt,
menda kljub vsemu zaradi veselja,
in drugi klišeji, zaradi katerih z leti naš zadah
vedno manj diši po jagodah in rabarbari.
še vedno so ljudje, ki stopajo za tvojimi koraki,
kot da si ubežna boginja iz morske pene,
nevajena, da je svet včasih tudi kámen,
in tisti, ki na predzadnji strani
časopisa s padajočo naklado
ob pogledu na tvojo dva krat ena črno-belo
fotografijo pomislijo: škoda, pa tako mlada je bila.

kako si

kadar zarišeš krog s kredo
in kradeš polja drugim krogom,
kadar se posedaš in se podiraš
in použiješ vasi in zgodbe in oči,
kadar te razpiha v sivo črno draperijo
od jugozahoda proti severu,
od obale k drugi obali,
kadar samo razmažeš barve
z nekaj tjavendan zamahi,
kadar se nasloniš na
kakšen trhel nočni verz
in zavzdihneš in rečeš
samo zavzdihnila sem
samo zavzdihnila sem

daršan

I.

bosa stopaš
v mraku čez
manikarnika ghat
v belem sariju
z vencem rož
okrog vratu
v vedno gostejšem
zraku z okusom
po dimu
po lesu
po pepelu
po očetu
njegova siva dlan
se zajé
med
tvoje
bele
niti

II.

nedotaknjena
prideš v tempelj
pomešana
s potnimi hlapi
s težkim kadihom
s postanim sadjem
s sandalovino
k nogam
naključnega
boga položiš
svoj prasad
tvoj popek počí
lokvanj se razpre
ves rosen in dišeč
ko te
blagoslovi
s svojim
rilcem

III.

bosa se zjutraj
vračaš po isti poti
v kraljevem
sariju v zlatu
grmade še
slabotno tlijo
pod tvojimi
stopali zacvrči
žerjavica
prideš do reke
odvržeš svilo
streseš nakit
v beračevo posodo
zabredeš v vodo
do kolen
do pasu
do glave
izpereš
večerni
pepel
in nočni
blagoslov

oglje na papir

če v katerem koli mestu
s skicirko v rokah
sedeš na rečni breg
in je zgodnja pomlad
in točno tista ura
ko se sonce skozi
vrzeli v drevesnih krošnjah
zlomi pod določenim kotom
dobijo odsevi na gladini
podobe obrazov
ki so ti veliko govorili
o ljubezni
preden so odšli
v tistem trenutku
je vsako obrežje
manikarnika ghat
in vsaka reka ganges
in so velike želve
ki se hranijo z ožganimi
ostanki trupel
na praznem listu
vadiš svoj podpis
čeprav ti je ime neznano
nisi ta dlan stopalo
roka ne obraz
kateri koli del sebe
niti druga parafraza
ali citat
lunaparki samostani
in kurbišča so te naučili
da življenja ne moreš
užiti v eni sami noči
ko se boš kasneje
vzpenjal po kamniti škarpi
in se ti bo okoli gležnjev
ovijalo robidovje
bo najmlajši od obrazov

dobil glas
tvoje ime bo pljusnilo ob kamen
in za hip te bo imelo
da bi se ozrl